

מסע האי המטחון:
קריאה ב'לכריה השני'

מבט ו

פרופ' נועם מלרתי
וטחן אור, אור

מבט כללי

□ חטיבה א: פרקים ט-יא

- [א.1] ט 8-1: חורבן אלוים
- [א.2] ט 17-9: יוזה אירושלים
- [א.3] י 2-1: בקשת שם (?)
- [א.4] י 12-3: ניצחון במלחמה וקיבוץ נדחי ישראל
- [א.5] יא 3-1: חורבן אדירים
- [א.6] יא 17-4: נבואת הרוצים, חלק א

[5.k] יא 1-3: חורבן לאדירים

1 פֶּתַח לְבָנוֹן דָּלְתֵיךָ וְתֹאכַל אֶשׁ בְּאַרְזֵיךָ: 2 הַיַּלְל בְּרוּשׁ כִּי־נִפְלְ אֶרֶז אֲשֶׁר אֲדָרִים שִׁדְדוּ
הַיַּלְלוּ אֱלוֹנַי בְּשָׁן כִּי יֵרַד יַעַר הַבְּצוּר (הַבְּצִיר): 3 קוֹל יִלְלַת הַרְעִים כִּי שִׁדְדָה אֲדָרְתָם
קוֹל שִׁאֲגַת כְּפִירִים כִּי שִׁדְדָה גְּאוֹן הַיַּרְדֵּן: [[פ]]

מלאכת השי"י: חלוקה ל'סורות'

1 פֶּתַח לְבָנוֹן דְּלִיתִיךְ

וְתֹאכַל אֵשׁ בְּאַרְזֵיךְ:

2 הַיַּלְל בְּרוֹשׁ

כִּי־נִפְלְ אֶרֶז

אֲשֶׁר אֲדָרִים שְׂדָדוֹ

הַיַּלְלוּ אֱלֹהֵי בְשׁוֹן

כִּי יֵרֵד יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):

3 קוֹל יִלְלַת הַרְעִים

כִּי שְׂדָדָה אֲדָרְתָם

קוֹל שְׂאֲגַת כְּפִירִים

כִּי שְׂדָד גְּאוֹן הַיַּרְדֵּן: [[פ]]

מלאכת השייר: תלמוד מילות מפתח

1 פֶּתַח לְבָנוֹן דְּלִיתִיךְ

וְתֹאכַל אִישׁ בְּאַרְזֵיךְ:

2 הַיֵּלֶל בְּרוֹשׁ

כִּי־נִפְלְ אֶרֶז

אֲשֶׁר אֲדָרִים שְׂדָדוֹ

הַיֵּלֶלֹן אֶלֹנֵי בִשָּׁן

כִּי יֵרֵד יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):

3 קוֹל יִלְלָת הַרְעִים

כִּי שְׂדָדָה אֲדָרְתָם

קוֹל שְׂאֲגַת כְּפִירִים

כִּי שְׂדָד גְּאוֹן הַיֵּרֶדֶן: [[פ]]

מלאכת השייר: תלמוד מילות מפתח

- 1 פֶּתַח לְבָנוֹן דִּלְתִיקָה
וְתֹאכַל אֶשׁ בְּאַרְזֵיהָ:
2 הַיַּלְלוּ בְרוּשׁ
כִּי־נִפְלְ אֶרֶז
אֲשֶׁר אֲדָרִים **שִׁדְדוֹ**
הַיַּלְלוּ אֱלֹהֵי בִשָּׁן
כִּי יֵרֵד יַעַר הַבְּצוּר (הַבְּצִיר):
3 קוֹל יִלְלַת הַרְעִים
כִּי **שִׁדְדָה** אֲדָרְתָם
קוֹל שִׁאֲגַת כְּפִירִים
כִּי **שִׁדְד** גְּאוֹן הַיֵּרֶדָן: [[פ]]

יֵשׂוּעַ כֹּד 1
1 מִשָּׂא צָר
הַיַּלְלוּ | אֲנִיּוֹת תְּרֻשִׁישׁ
כִּי־שִׁדְד מִבַּיִת מְבוֹא
מֵאֶרֶץ כְּתִים נִגְלָה־לָמוֹ:
[...]
הַיַּלְלוּ אֲנִיּוֹת תְּרֻשִׁישׁ
כִּי שִׁדְד מֵעִזְבֹּן:

מלאכת השייר: תלמוד מילות מפתח

- 1 פֶּתַח לְבָנוֹן דִּלְתִיךְ
וְתֹאכַל אֶשׁ בְּאַרְזֵיךְ:
2 הַיַּלֵּל בְּרוּשׁ
כִּי־נִפְלְ אֶרֶז
אֲשֶׁר אֲדָרִים שְׂדָדוֹ
הַיַּלֵּלוֹ אֱלוֹנֵי בִשָּׁן
כִּי יֵרֵד יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):
3 קוֹל יַלְלַת הַרְעִים
כִּי שְׂדָדָה אֲדָרְתָם
קוֹל שֹׁאֲגַת כְּפִירִים
כִּי שְׂדָד גְּאוֹן הִירְדָן: [[פ]]

יְרַמֵּה מַח
20 הַבֵּישׁ מוֹאֵב
כִּי־חָתָה
הַיַּלֵּלוֹ (הַיַּלֵּלוֹ |) וְזַעֲקִי (וְזַעֲקוֹ)
הַגִּידוּ בְּאַרְנוֹן
כִּי שְׂדָד מוֹאֵב:

יְרַמֵּה מַט
3 הַיַּלֵּלוֹ חֶשְׁבֹּן
כִּי שְׂדָדָה־עֵי
צַעֲקָנָה בְּנוֹת רַבָּה
חֲגִרְנָה שִׁקִּים
סְפָדָנָה וְהִתְשׁוּטְטָנָה בַּגְּדָרוֹת

מלאכת השייר: תלמוד מילות מפתח

1 פֶּתַח לְבָנוֹן דְּלִיתִיָּךְ

וְתֹאכַל אֵשׁ בְּאַרְזֵיךְ:

2 הַיַּלְל בְּרוֹשׁ

כִּי־נִפְלְ אֶרֶז

אֲשֶׁר אֲדָרִים שְׂדָדוֹ

הַיַּלְלוּ אֱלֹהֵי בְשׁוֹן

כִּי יֵרֵד יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):

3 קוֹל יִלְלַת הַרְעִים

כִּי שְׂדָדָה אֲדָרְתָם

קוֹל שְׂאֵגַת כְּפִירִים

כִּי שְׂדָד גְּאוֹן הַיַּרְדֵּן: [[פ]]

מלאכת השייר: תלמוד מילות מפתח

1 פֶּתַח לְבָנוֹן דְּלִיתִיָּךְ

וְתֹאכַל אֵשׁ בְּאַרְזֵיךְ:

2 הַיַּלְל בְּרוֹשׁ

כִּי־נִפְלְ אֶרֶז

אֲשֶׁר אֲדָרִים שִׁדְדוּ

הַיַּלְלוּ אֱלוֹנֵי בְשֵׁן

כִּי יִרְדַּ יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):

3 קוֹל יִלְלַת הַרְעִים

כִּי שִׁדְדָה אֲדָרְתָם

קוֹל שִׁאֲגַת כְּפִירִים

כִּי שִׁדְדַ גְּאוֹן הַיַּרְדֵּן: [[פ]]

מלאכת השי"כ: תלמוד מילות מפתח

1 פֶּתַח לְבָנוֹן דִּלְתִיךָ

וְתֹאכַל אֶשׁ בְּאַרְזֶיךָ:

2 הַיַּלֵּל בְּרוֹשׁ

כִּי־נִפְלְ אֶרֶז

אֲשֶׁר אֲדָרִים שִׁדְדוּ

הַיַּלִּילוּ אֱלוֹנֵי בִשָּׁן

כִּי יֵרֵד יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):

3 קוֹל יִלְלַת הַרְעִים

כִּי שִׁדְדָה אֲדָרְתָם

קוֹל שִׁאֲגַת כְּפִירִים

כִּי שִׁדְדָה גֵּאוֹן הַיַּרְדֵּן: [[פ]]

יחזקאל י"ז: "אז"כ" - תואר העץ

22 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה וְלִקְחֹתִי אֹנִי מִצִּמְרַת הָאָרֶז
הַרְמָה וְנִתַּתִּי מִרְאֵשׁ יִנְקוּתִיו רֶדֶד אֶקְטֹף וְשִׁתַּלְתִּי
אֹנִי עַל הַר־גְּבִיהַ וְתִלְוֹל: 23 בְּהַר מְרוֹם יִשְׂרָאֵל
אֲשִׁתְּלֶנּוּ וְנִשְׂאָ עֵנָף וְעֲשָׂה פְרִי וְהָיָה לְאָרֶז אֲדִיר
וְשָׁכְנוּ תַחְתָּיו כֹּל צִפּוֹר כָּל־כְּנָף בְּצֵל דִּלְיוֹתָיו
תִּשְׁכְּנָה: 24 וַיִּדְעוּ כָּל־עֵצֵי הַשָּׂדֶה כִּי אֲנִי יְהוָה
הַשֹּׁפֵלִתִי | עַץ גְּבִיהַ הַגְּבִיהַתִּי עֵץ שָׁפֵל הוֹבִשְׁתִּי עֵץ
לָח וְהִפְרַחְתִּי עֵץ יָבֵשׁ אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי וְעָשִׂיתִי:

[[פ]]

מלאכת השי"כ: תלמוד מילות מפתח

1 פֶּתַח לְבָנוֹן דִּלְתִיךְ

וְתֹאכַל אֵשׁ בְּאַרְזֶיךָ:

2 הַיַּלְל בְּרוֹשׁ

כִּי־נִפְלְ אֶרֶז

אֲשֶׁר אֲדָרִים שִׁדְדוֹ

הַיַּלְלוּ אֱלֹהֵי בִשָּׁן

כִּי יֵרֵד יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):

3 קוֹל יִלְלַת הַרְעִים

כִּי שִׁדְדָה אֲדָרְתָם

קוֹל שִׁאֲגַת כְּפִירִים

כִּי שִׁדְדַת גְּאוֹן הַיַּרְדֵּן: [[פ]]

ישעיהו י: "אדיר" - תואר הסלון

33 הִנֵּה הָאֲדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת

מִסַּעַף פְּאֲרָה בְּמַעְרָצָה

וְרַמֵּי הַקּוֹמָה גְּדוֹעִים

וְהַגְּבֹהִים יִשְׁפְּלוּ:

34 וְנִקַּף סִבְכֵי הַיַּעַר בַּבְּרִזָּל

וְהַלְבָּנוֹן בְּאֲדִיר יְפוֹל:

מלאכת השיר: מקצב

- - -	1 פתח לבנון דלתיך
- - -	ותאכל אש בארזיך:
- - -	2 הילל ברוש
- - (-)	כינפל ארז
- - -	אשר אדרים שדדו
- - -	הילילו אלוני בשן
- - - (-)	כי ירד יער הבצור (הבציר):
- - -	3 קול יללת הרעים
- - (-)	כי שדדה אדרתם
- - -	קול שאגת כפירים
- - - (-)	כי שדד גאון הירדן: [[פ]]

מאכת השיר: דימויים

מאכיס ה, יט (= ישיעיה לז)
20 וישלח ישעיהו בן-אמוץ אל-חזקיהו לאמר
כה-אמר יהוה אלהי ישראל אשר התפללת
אלי אל-סנחרב מלך-אשור שמעתי: 21 זה
הדבר אשר-דבר יהוה עליו בזה לך לעגה לך
בתולת בת-ציון [...] 23 ביד מלאכיד חרפת |
אדני ותאמר ברכב (ברב) רכבי אני עליתי
מרום הרים ירפתי לבנון ואכרת קומת ארזיו
מבחור ברשיו ואבואה מלון קצה יער כרמלון:

1 פתח לבנון דלתיך
ותאכל אש בארזיך:

2 הילל ברוש
כי-נפל ארז
אשר אדרים שדדו
הילילו אלוני בשן

כי ירד יער הבצור (הבציר):
3 קול יללת הרעים
כי שדדה אדרתם
קול שאגת בפירים

כי שדד גאון הירדן: [[פ]]

מלכת השיר: דימויים

1 פתח לְבָנוֹן דְּלִתִּיךְ

וְתֹאכַל אֵשׁ בְּאַרְזֶיךָ:

2 הַיַּלְל בְּרוּשׁ

כִּי־נִפְלְ אֶרֶז

אֲשֶׁר אֲדָרִים שְׂדָדוֹ

הַיַּלְלוּ אֱלוֹנֵי בְּשֹׁן

כִּי יִרְדַּ יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):

3 קוֹל יִלְלֵת הַרְעִים

כִּי שְׂדָדָה אֲדָרְתָם

קוֹל שְׂאֵגַת כְּפִירִים

כִּי שְׂדָד גְּאוֹן הַיַּרְדֵּן: [[פ]]

עופטים ט (fen' יומט')

7 וַיִּגְדוּ לְיוֹתָם וַיִּלְךְ וַיַּעֲמֵד בְּרֹאשׁ הַר־גְּרִזִים
וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר לָהֶם שְׁמְעוּ אֵלַי בְּעַלְי
שְׁכֶם וַיִּשְׁמַע אֲלֵיכֶם אֱלֹהִים: 8 הַלֹּזֶךְ הַלְכוּ
הַעֲצִים לְמִשַׁח עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ [...] 14 וַיֹּאמְרוּ
כָּל־הַעֲצִים אֶל־הָאֵטָד לֵךְ אֲתָה מֶלֶךְ־עַלֵינוּ:
15 וַיֹּאמֶר הָאֵטָד אֶל־הַעֲצִים אִם בְּאִמַּת אֲתָם
מְשַׁחִים אֲתִי לְמֶלֶךְ עֲלֵיכֶם בָּאוּ חֲסוּ בְּצַלִי
וְאִם־אֵין תִּצָּא אֵשׁ מִן־הָאֵטָד וְתֹאכַל אֶת־אַרְזֵי
הַלְבָנוֹן:

מצאת השיר: דימויים

1 פתח לְבָנוֹן דְּלִתִּיךְ

וְתֹאכַל אֵשׁ בְּאַרְזֶיךָ:

2 הַיַּלְל בְּרוֹשׁ

כִּי־נִפְלְ אֶרֶז

אֲשֶׁר אֲדָרִים שִׁדְדוּ

הַיַּלְלוּ אֱלוֹנֵי בְּשֹׁן

כִּי יֵרֵד יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):

3 קוֹל יִלְלַת הַרְעִים

כִּי שִׁדְדָה אֲדָרְתָם

קוֹל שִׁאֲגַת כְּפִירִים

כִּי שִׁדְדָה גֵּאוֹן הַיַּרְדֵּן: [[פ]]

ישעיה ב

12 כִּי יֹס לִיהוָה צְבָאוֹת עַל כָּל־גֹּאֵה וְרֵם וְעַל
כָּל־נִשְׂאָ וְשִׁפְלָ: 13 וְעַל כָּל־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן הַרְמִים
וְהַנְּשֹׂאִים וְעַל כָּל־אֱלוֹנֵי הַבְּשֹׁן: 14 וְעַל
כָּל־הַהָרִים הַרְמִים וְעַל כָּל־הַגְּבְעוֹת הַנְּשֹׂאוֹת:
15 וְעַל כָּל־מִגְדַּל גְּבוּהָ וְעַל כָּל־חוֹמָה בְּצוּרָה: 16
וְעַל כָּל־אֲנִיּוֹת תְּרֻשִׁישׁ וְעַל כָּל־שְׂכֵיזוֹת הַחֲמֻדָּה:
17 וְשַׁח גְּבוּהוֹת הָאָדָם וְשִׁפְלָ רוֹם אַנְּשִׁים וְנִשְׁגָב
יְהוָה לְבַדּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא:

מלאכת השיר: דימויים

1 פֶּתַח לְבָנוֹן דִּלְתִיךָ

וְתֹאכַל אֵשׁ בְּאַרְזֶיךָ:

2 הַיַּלֵּל בְּרוֹשׁ

כִּי־נִפְלְ אֶרֶז

אֲשֶׁר אֲדָרִים שִׁדְדוֹ

הַיַּלִּילוֹ אֱלוֹנֵי בִשָּׁן

כִּי יֵרֵד יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):

3 קוֹל יִלְלַת הַרְעִים

כִּי שִׁדְדָה אֲדָרְתָם

קוֹל שִׁאֲגַת כְּפִירִים

כִּי שִׁדְדַת גְּאוֹן הַיַּרְדֵּן: [[פ]]

ישעיה ה

25 עַל־כֵּן חָרָה אֶף־יְהוָה בְּעַמּוֹ וַיִּט יָדוֹ עָלָיו

וַיִּכְהוּ [...] 26 וַנִּשְׁאַנְס לַגּוֹיִם מִרְחֹק וְנִשְׂרַק

לוֹ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְהִנֵּה מְהֵרָה קָל יָבוֹא: [...]

29 שִׁאֲגָה לוֹ כַּלְבִּיא וּשְׂאֵג (יִשְׂאֵג) כְּכַפִּירִים

וַיִּנְהָם וַיֵּאחֲזוּ טֶרֶף וַיִּפְלִיט וַאֲזִן מִצִּיל:

מלאכת השיר: דימויים

1 פֶּתַח לְבָנוֹן דִּלְתִיךָ

וְתֹאכַל אֵשׁ בְּאַרְזֶיךָ:

2 הַיַּלְל בְּרוֹשׁ

כִּי־נִפְלְ אֶרֶז

אֲשֶׁר אֲדָרִים שִׁדְדוֹ

הַיַּלְלוּ אֱלֹהֵי בְשׁוֹן

כִּי יֵרֵד יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):

3 קוֹל יִלְלַת הַרְעִים

כִּי שִׁדְדָה אֲדָרְתָם

קוֹל שִׁאֲגַת כְּפִירִים

כִּי שִׁדְד גְּאוֹן הַיַּרְדֵּן: [[פ]]

צמוס c

הִישָׁאג אַרְיָה בַּיַּעַר

וְטָרַף אֵיז לֹו

הִיִּתּוֹן כְּפִיר קוֹלוֹ מִמְעַנְתּוֹ

בְּלִתִּי אִם־לְכָד:

פירוש השי"כ

האם העצים הם דימוי
לפסיכיקה, וכוונת
העניין לאיכוס
דיאפואפיקי מסוים, או
מאשפנינו תיאור
חובבן כללי יותר?

1 פֶּתַח לְבִנוֹן דִּלְתִיקָה
וְתֹאכַל אֶשׁ בְּאַרְזֵיהָ:

2 הַיַּלְל בְּרוֹשׁ

כִּי־נִפְלְ אֶרֶז

אֲשֶׁר אֲדָרִים שִׁדְדוֹ

הַיַּלְלוֹ אֱלוֹנֵי בִשָּׁן

כִּי יֵרֵד יַעַר הַבְּצוֹר (הַבְּצִיר):

3 קוֹל יִלְלַת הַרְעִים

כִּי שִׁדְדָה אֲדָרְתָם

קוֹל שִׁאֲגַת כְּפִירִים

כִּי שִׁדְדָה גְּאוֹן הַיַּרְדֵּן: [[פ]]

סיכום

□ הנושא: חורבן האדירים

□ רקע היסטורי: צמח, אק הדיומויים מתיוחסים בעיקר לצפון הארץ

□ עולם הדיומויים: טבע, חקלאות